

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

**Факультет романо – германської філології
Кафедра німецької філології**

Силабус навчальної дисципліни

ПЕРЕКЛАД СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізації	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітньо-професійні програми:	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Обсяг	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90: очна форма навчання: практичні заняття 36 годин, самостійна робота 54 години; заочна форма навчання: практичні заняття 10 годин, самостійна робота 80 години.
Семестр, рік навчання	4 рік навчання 7 семестр (очна форма); 4 рік навчання 8 семестр (заочна форма)
Дні, час, місце	згідно з розкладом занять
Викладач (-і)	Богуславський С.С.
E-mail	boguslawskij@onu.edu.ua
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. Гуманітарний корпус, 5 поверх, ауд. 154, кафедра німецької філології
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM, Skype чи Google Meet за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail, Viber, ZOOM, Skype, Google Meet, очні зустрічі.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Переклад спеціальних текстів» є трансформаційні засоби, котрі використовуються під час перекладу текстів з німецької мови на

українську і навпаки, а також лексико-граматичне оформлення спеціального тексту як різновиду текстів.

Переквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі): міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни «Переклад спеціальних текстів» з дисциплінами «Основна іноземна мова (німецька)», «Лексикологія основної іноземної мови», «Теоретична граматики основної іноземної мови», «Переклад ділового, художнього, публіцистичного мовлення» та ін.

Мета курсу полягає у ознайомленні здобувачів вищої освіти першого рівня вищої освіти з основами функціонування мовних знаків з особою функцією в мові для спеціальних цілей, словотворення термінів в німецькій мові, та особливостями їхнього перекладу на українську.

Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти першого рівня вищої освіти теоретико-практичні знання з словотворення термінів в німецькій мові та навички адекватного перекладу текстів (письмових та усних) публіцистичного та офіційно-ділового стилю, в яких вживаються терміни.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:** основні словотворчі тенденції мовних одиниць для спеціальних цілей, структуру, особливі трансформаційні засоби, які притаманні для здійснення перекладу спеціального тексту та **вміти:** здійснювати переклад спеціальних текстів, передперекладацький аналіз тексту для визначення загальної стратегії перекладу фахового тексту, володіти навичками з основних видів перекладу, спеціальних текстів, в тому числі на основі сучасних комп'ютерних технологій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у форматі практичних занять (36 годин очна форма/ 10 годин заочна форма навчання), організації самостійної роботи студентів (54 години очна форма/80 годин заочна форма навчання).

Методи навчання:

- **словесні:** лекція, пояснення, розповідь, бесіда;
- **практичні:** комплексна методика з використанням наступних методів: комунікативний метод, лексичний підхід, контекстний метод, метод PPP (presentation, practice, production), метод проектів, методи з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Theoretische Grundlagen der Fachsprache und der Übersetzung

Тема 1. Das Wesen der Fachsprache. Sprachliche Zeichen in besonderer Funktion. Wortbildungsbesonderheiten der terminologischen Einheiten im Deutschen. Zusammensetzungen in der Fachsprache.

Тема 2. Übersetzungsstrategien. Grundfragen der Übersetzungstheorie im Zusammenhang mit dem Funktionieren der Fachsprachezeichen in der Standardsprache im Deutschen.

Тема 3. Übersetzungsarten. Übersetzungstransformationen. Transformationen auf der lexikalischen und grammatischen Ebenen. Umstellung. Substitution. Ergänzungen. Weglassungen.

Тема 4. Objektive und subjektive Übersetzungstransformationen. Motivation von Übersetzungstransformationen. Nichtübereinstimmung zwischen der Ausgangs- und Zielsprache. Sprachnorm. Kommunikativ-relevante Faktoren beim Übersetzen.

Змістовий модуль II. Praktische Übersetzung.

Тема 5. Terminbildung (Ableitungen und Zusammensetzungen) Übersetzung aus dem Deutschen ins Ukrainische.

Тема 6. Laut- und Zeichenumschriften beim Übersetzen der Eigennamen und Realien. Grundlegende Regeln der Transliteration. Transliterationstabelle. Transkriptionsregeln.

Тема 7. Übersetzung ins Deutsche. Grammatische Form, Bedeutung und Bildung der Aktionsarten im Deutschen. Transformationsmöglichkeiten von Aktionsarten aus dem Deutschen ins Ukrainische.

Тема 8. Übersetzung aus dem Deutschen ins Ukrainische. Passiv im Deutschen und Ukrainischen. Besonderheiten der Passivübersetzung. Passivkonstruktionen und die möglichen Varianten ihres Ersetzens im Aktiv.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Bubenhofer N. Das Konzept «Übersetzen» in der digitalen Transformation Soziolinguistische Reflexion des Maschinellen Übersetzens / Noah Bubenhofer, Philipp Dreesen. Zürich, 2020. Режим доступу до екрану: https://www.zora.uzh.ch/id/eprint/195512/1/10_24894_1664-2457_00003_6431.pdf
2. Drewrer P., Pulitano D. Terminologie: Epochen – Schwerpunkte – Umsetzungen: zum 25-jährigen Bestehen des Rats für Deutschsprachige Terminologie. Berlin: Springer Verlag, 2019. Режим доступу до екрану: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-662-58949-6>
3. Geisenhanslüke A. Buchstäblichkeit : Theorie, Geschichte, Übersetzung. Bielefeld : transcript, 2019. 216 S.
4. Guera Chr. Johannes Atrocianus : Text, Übersetzung, Kommentar. Hildesheim: Georg Olms Verlag, 218. 364 S.

5. Heimböckel D. Interkulturalität, Übersetzung; Literatur : das Beispiel der Prager Moderne / Dieter Heimböckel, Steffen Höhne, Manfred Weinberg. Wien, Köln : Böhlau Verlag, 2022. 422 S.
6. Kaltike A. Einleitung, Text, Übersetzung und Kommentar. Wien : Holzhausen, 2018. 505 S.
7. Lang Chr., Schneider R., Schwinn H., Grammatik und Terminologie. Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag, 2020. 256 S.
8. Neumann B. Die Sichtbarkeit der Übersetzung : Zielsprache Deutsch. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2021. 299 S.
9. Park S. Paradoxien der Grenzsprache und das Problem der Übersetzung : eine Studie zur Textualität philosophischer Texte und zu historischen Übersetzungsstrategien. Würzburg : Königshausen & Neumann, 2022. 347 S.
10. Zdaniuk Tatiana. Theorie und Praxis der Übersetzung (Deutsch/Ukrainisch): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Ружа», 2020. 196 с.

Додаткова

1. Anleitung zum wissenschaftlichen Arbeiten in der germanistischen Linguistik
Режим доступу до екрану: https://www.tu-braunschweig.de/fileadmin/Redaktionsgruppen/Institute_Fakultaet_6/Germanistik/awa.pdf
2. Busch A. Germanistische Linguistik : Eine Einführung. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2021. 276 S.
3. Duden. Die Grammatik. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2022. 948 S.
4. Sprache und Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.spektrum.de/thema/sprache-und-linguistik/832281>
5. Zeitschrift für germanische Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.degruyter.com/journal/key/zfgl/html?lang=de#latestIssue>
6. Zeitschrift für Naturwissenschaft und Linguistik. Режим доступу до екрану: <https://www.springer.com/journal/41244/>

Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ОНУ:
загальний електронний каталог НБ ОНУ:
<http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
навчальні та методичні матеріали. Факультет романо-германської філології: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

2. Brockhaus Wahrig Deutsches Wörterbuch : mit einem Lexikon der Sprachlehre. Gütersloh ; München, 2011. 1728 S.
3. Duden. Bedeutungswörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2018. 1184 S.
4. Duden. Das Stilwörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2017. 1104 S.
5. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2019. 2144 S.
6. Duden. Die Grammatik. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2022. 948 S.
7. Duden. Redewendungen. Mannheim, Berlin : Dudenverlag, 2020. 927 S.
<https://www.spektrum.de/thema/sprache-und-linguistik/832281>
<https://www.springer.com/journal/41244/>
8. Deutsche Welle
<https://www.dw.com/de/themen/s-9077>
9. Sprache und Linguistik. Режим доступу до екрану:
10. Translatorische Textanalyse Режим доступу до екрану:
https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/Translatorische_Textanalyse
11. Trans-Wissen. Wissen in der Transnationalisierung : Zur . Bielefeld : transcript, 2020. 398 S. Режим доступу до екрану:
<https://elibrary.utb.de/doi/book/10.5555/9783839443804>
12. Zeitschrift für germanische Linguistik. Режим доступу до екрану:
<https://www.degruyter.com/journal/key/zfgl/html?lang=de#latestIssue>

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- поточний контроль: усне опитування, оцінювання усних відповідей;
- підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
100	100	100	100	100	100	100	100	100

Самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота забезпечується навчально-методичними матеріалами, які передбачені для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, словниками, довідниками тощо. Засвоений у процесі самостійної роботи навчальний матеріал дисципліни виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Самостійна робота з дисципліни «Переклад спеціальних текстів» складається з таких видів роботи: 1) підготовка до аудиторних занять; 2) самостійне опрацювання матеріалу навчальної дисципліни згідно з робочою програмою; 3) підготовка до поточного контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Незадовільна оцінка, отримана на практичному занятті, має бути перескладена у час, відведений для консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кодекс доступний за посиланням: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і

можливостей). За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання практичної роботи та підсумкового контролю тощо; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо).

Політика щодо відвідування та запізнень: систематичне відвідування лекцій та практичних занять з дисципліни «Теоретична фонетика основної іноземної мови» є обов'язковим, окрім здобувачів вищої освіти із обмеженими можливостями з поважних причин. Відпрацювання пропущених практичних занять передбачено у час, відведений для консультацій. Консультації можуть бути індивідуальними або проводитись для академічної групи. Запізнення на заняття з поважних причин допускається не більше 15 хвилин.

Мобільні пристрої: здобувач може використовувати мобільні пристрої тільки для навчання.

Поведінка в аудиторії: брати активну участь у ході заняття, шанобливо ставитися до одногрупників, не вживати слова, які ображають честь і гідність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу.